

ROMÁNIA/ERDÉLY

UNICEF: Romániában a második legnagyobb a leányanyák száma az EU-ban

Az EU országai közül Romániában a második legnagyobb a leányanyák száma - állapítja meg az ENSZ Gyermekalapjának (UNICEF) pénteken közzétett tanulmánya. A dokumentum rámutat: a serdülőkori terhesség számos negatív következménnyel jár a kismamákra nézve, és magas társadalmi és gazdasági költségekkel jár. A jelenség ciklikus, ugyanazon családokban nemzedékről nemzedékre ismétlődik, és gazdasági, társadalmi és egészségügyi bizonytalansággal jár együtt. Az UNICEF által az AGERPRES-hez eljuttatott sajtóközlemény szerint 2019-ben 16.639 terhesség fordult elő a serdülők között, ami 9%-os csökkenést jelent 2018-hoz képest. A 15 év alatti serdülők esetében a terhességek száma minden régióban csökkent, kivéve az északnyugati és északkeleti régiókat, ahol 11%-os növekedést regisztráltak. A kiskorú anyák jelentős százaléka (adataink szerint 31,7%-a) nem fejezi be az alapfokú oktatást..." Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Felmérések: Romániában tíz emberből négy tudott spórolni a pandémia alatt; A háztartások 78,2%-a online

Egy friss közvélemény kutatás szerint, amennyiben egy jelentősebb összeg felhasználásáról kellene dönteniük, a romániaiak 28%-a saját maga vagy családtagjai oktatásába fektetne be, 23%-uk bankba kötné le a pénzét, 16%-uk vállalkozásba ruházna be, 10%-uk valutát venne, a maradék pedig egyéb befektetési módot választana, ha arra lehetősége lenne. Kiderült az is a kutatásból, hogy a megkérdezettek csupán 9%-a tartaná pénzét a "matrac alatt" – idézi a Hotnews az IRES közvélemény-kutató 2020 decemberében közzétett felmérését, amely a bankok digitalizációs törekvéseit és a lakosság hozzáállását mérte fel. A felmérést a Romániai Bankok Egyesülete rendelte meg. A felmérésben arra is rákérdeztek a résztvevőknél, hogy a koronavírus-járvány alatt sikerült-e pénzt megtakarítani. Kiderült, a válaszadók mintegy 39%-a tudott félretenni, ez a lakosságra vetített arány szerint 10-ből 4 embert tesz ki. Az eredmény azért is érdekes, mert a kutatás szerint a járvány előtt ez az arány 68% volt, azaz ennyien tudtak pénzt spórolni. [...]A romániai háztartások több mint háromnegyede (78,2%) volt internetre csatlakoztatva 2020-ban, ami 2,5 százalékpontos növekedést jelent az előző évhez viszonyítva - derül ki az Országos Statisztikai Intézet (INS) pénteken közzétett adatsorából. 3,6%-kal 85,9%-ra nőtt ugyanakkor 2019-hez mérten azon 16 és 74 év közötti személyek aránya, akik életükben legalább egyszer használták az internetet. Az INS adatai szerint az internetre csatlakoztatott városi háztartások aránya 84,4% volt, a vidéki háztartásoké 69,7%..." Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Bevezetné a szombati oktatást a második félévtől a tanügyminiszter

Megnövelné a második félévtől a tanügyminiszter a diákok óraszámát az online oktatás ideje alatt kieső tananyag pótlására. Sorin Cîmpeanu a szombati tanítás bevezetését lehetséges megoldásnak tartja. A tárcavezető vasárnap a Digi24-nek elmondta, a Romániában működő összesen 7203 iskola mindegyikében tananyagkiesést okozott az online oktatásra való áttérés. Ezt csak a heti óraszámok növelésével lehet pótolni. Előbb azonban osztályonként pontos kimutatást kell készíteni arról, hogy mekkora a tananyagkiesés. A miniszter közölte azt is, hogy a pedagógusok a megnövelt órással arányos fizetés kiegészítést kapnának. Ezt az iskolaelhagyás felszámolására szánt uniós forrásokból biztosítanák. Egy 30 millió eurós összegről van szó, amit azonban csak a középiskolákban oktató pedagógusok bérkiegészítésére használhatnak majd fel. A tanügyminiszter korábban a nyári tanításra tett javaslatot is felkarolta. Ezt azonban már nem tartja annyira jó megoldásnak..." Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Balázs Attila az RMDSZ ideiglenes ügyvezető elnöke

Balázs Attilát, az RMDSZ gazdasági igazgatóját bízta meg ideiglenesen Kelemen Hunor elnök a szövetség ügyvezető elnöki feladatok ellátásával, miután Porcsalmi Bálint korábban lemondott. Az RMDSZ pénteki tájékoztatása szerint az ideiglenes ügyvezető elnök mandátuma addig tart, amíg a szövetség elnöke új ügyvezető elnököt nevesít, ezt pedig a Szövetségi Képviselők Tanácsának kell megerősítenie a szavazatával. A csíkszeredai születésű Balázs Attila 2010-től gazdasági igazgató az RMDSZ kolozsvári főtítkárságán, azt megelőzően közigazdászként dolgozott az Iskola Alapítványnál. Egyetemi tanulmányait 2004-ben végezte el a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Közgazdasági Karának marketing szakán..." Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Megemlékeztek a siculicidium emlékművénél

Madэфalva önkormányzata január 7-én délelőtt 10 órakor a Szent Anna tiszteletére felszentelt kápolnában a Tamás József nyugalmazott segédpüspök által bemutatott szentmisével, 11 órától pedig a siculicidium emlékművénél beszédekkel és koszorúzással emlékezett a madэфalvi veszedelem 257. évfordulójára. A rendezvényen, amely a székely himnusszal kezdődött,

koszorúzással, közös imával és a magyar himnusz eléneklésével ért véget, fellépett Györfi Erzsébet népdalénekes. [...] A madéfalvi veszedelem emlékoszlopa Hargita megye műemlékeinek hivatalos jegyzékében (1992) képzőművészeti műemlékként szerepel. 1905. október 8-án avatták föl a csíkszeredai Tamás József építész tervei (1899) szerint készült emlékoszlopot a körülötte levő andezit kőépítményekkel együtt. A kivitelező Szász István volt. Az emlékoszlop tetején levő turulmadár (2,60 m szélességben) Köllő Miklós székely szobrászművész munkája...” Forrás: E-nepujtag.ro: [teljes cikk >](#)

Majdnem teljesen leégett a csíksomlyói romatelep

A csütörtök este tűz martalékká vált csíksomlyói háztartások nagy részének nem volt hivatalos áram- és vízszolgáltatói szerződése, sőt, építkezési engedélye sem, ez pedig nehezíti bármilyen hivatalos újraépítési segély folyósítását, hívja fel a figyelmet Horváth István szociológus, a Nemzeti Kisebbségkutató Intézet igazgatója. A szociológus az Aki szegény, az a legszegényebb című József Attila-vers címével kezdi Facebook-bejegyzését, amelyben a kolozsvári Nemzeti Kisebbségkutató Intézet 2015-ös SocioRoMap kutatásának eredményeit ismerteti. Eszerint a leégett csíksomlyói roma szegregátumban hat éve 37 háztartást és közel 170 lakost számláltak, ez a szakértői becslések szerint azóta mintegy 50 háztartásra és 250 lakosra nőtt...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)
[teljes cikk 2 >](#)

Lesújtó helyzetjelentés Maros megye iskoláinak támogatásáról

Ez a helyzetkép derül ki abból az alternatív jelentésből, amelyet a Tiszta iskolákért Maros megyében elnevezésű projekt keretében a Román Akadémiai Bizottság (SAR) kezdeményezésére megyénkben tanuló egyetemi hallgatók, diákok készítettek Anda Mețac helyi megbízott vezetésével. A céljuk az, ahogyan a korábban ellenőrzött Konstanca megyében is, hogy felhívják a helyi közösségek figyelmét, eszközt adjanak a kezükbe ahhoz, hogy a helyi tanintézmények a korszerűségi követelményeknek megfelelő támogatásban részesüljenek a helyhatóságok részéről. A jelentés elkészítésében részt vevő egyetemi hallgatók, diákok kérdőívet juttattak el megyénk valamennyi helyi tanácsához, polgármesteri hivatalába, amelyben különböző kérdéskörökre – a diák-ösztöndíjak, az iskolák anyagi és működési feltételeinek biztosítása, beruházások a tanintézmények korszerűsítése érdekében, az iskolai orvosi rendelők helyzete – kértek választ. A jelentés szerint a helyzetkép több mint elkeserítő, az oktatásügy finanszírozása a legtöbb helységben minimális 104 helyhatóságból 43 helyi tanácsban irányoztak elő ösztöndíjakra pénzt, de ebből mindössze 14 (13,72%) erősítette meg, hogy tanácsi határozatot is hoztak az ösztöndíjak folyósítására, ami egyébként törvény által előírt kötelességük. A 14 helyhatóságból, ahol létezik tanácsi határozat, mindössze négy (3,92%) folyósította a tanulóknak járó mind a négy típusú ösztöndíjat...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

25 millió dollár oktatásügyi támogatást nyert Marosvásárhely

25.050.000 dollár támogatásban részesül a város az EON Reality Inc. SUA - tól, jelenti be Marosvásárhely Polgármesteri Hivatala. Marosvásárhely Tanácsa 2020 decemberében beleegyezését adta a projekt leadására, miután meghívást kapott az EON Learn for Life-tól a Post-Pandemic Recovery Assistance programban való részvételre. A projekt célja a marosvásárhelyi egyetem előtti és felsőoktatás jobbítása a virtuális és a kiterjesztett valóság felhasználásával az EON-XR technológia révén. A tanulók és hallgatók jelenlegi generációja jelentős mértékben támaszkodik a technológiára mind a tanulásban, mind pedig a mindennapi életben, és az iskolának lépést kell tartania az újdonságokkal. Így a magával ragadó 3D-s tartalom révén a tanórai leckék és anyagok természetes módon asszimilálódnak, megkerülve a szavak 3D-s képekké alakításához szükséges elvont gondolkodást. Marosvásárhely lesz így az ország első olyan városa, ahol a tanulók, hallgatók olyan technológiákon alapuló oktatásban részesülnek, amelyek tulajdonképpen a jövőt jelentő intelligens tanítást jelentik, és amelyek a munkaerőpiacon világszinten versenyképes generáció felkészítését eredményezik...” Forrás: E-nepujtag.ro: [teljes cikk >](#)

Veszélyben a növényvédelem az agresszív kórokozók miatt

Valós veszélyt jelent a romániai mezőgazdaságra, főleg a gabonafélékre a vegyszerek fokozatos eltűnése – erősítették meg a Krónikának nyilatkozó szakemberek, miután az országos növényvédelmi ipartestület elnöke arra figyelmeztetett, egyre nehezebb megvédeni a kórokozóktól a terményeket. Az országos növényvédelmi ipartestület (AIPROM) elnöke, Vasile Iosif a minap arra figyelmeztetett, hogy egyre kevesebb vegyszer található az európai piacon: a 15-20 éve még ismert és jól bevált növényvédő szereknek már csak 30–40 százalékra érhető el. [...] Fehér Gyula szatmárhegyi agrármérnök egyetért az országos növényvédelmi egyesület megállapításával, miszerint a gazdáknak évről évre nehezebb beszerezni a fenntartható termeléshez szükséges növényvédő szereket. Ugyanakkor a Krónikának elmondta, miszerint [...] sok esetben ugyanaz, vagy majdnem ugyanazzal a hatóanyaggal rendelkező növényvédő szer a következő évben teljesen más külsővel és más forgalmazó által kerül újra piacra, ez pedig megnehezíti a gazdák egész éves munkáját...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Ember és klíma: Lucian Boia újabb könyve jelent meg magyarul

Ember és klíma – Elméletek. Forgatókönyvek. Pszichózisok címmel jelent meg a kolozsvári Koinónia Kiadónál Lucian Boia román történész új kötete magyar nyelven. Az Ember és klíma globális kérdésre keres izgalmas megközelítési lehetőségeket az özőn víztől

egészen napjainkig, a szerzőtől megszokott könnyed, gondolatébresztő stílusban. Lehet, hogy nemcsak a kutatási módszereinket kellene továbbfejlesztünk, hanem a megismerés etikáját is? Amire ez a könyv megtanít, az a meglévő tudásunk iránti alázat” – írta a kötetről Bartók Blanka éghajlatkutató. Kovács Zoltán Csongor, a Zöld Erdély Egyesület elnöke rámutat, a klíma és az ember kölcsönhatása és ennek értelmezése a kezdetektől napjainkig kíséri sorsunkat az özönvíztől a kipufogógázokig. [...] Lucian Boia történésznek számos kötete jelent meg már magyar nyelven. Kivételes történelmi életműve, valamint a magyar és a román nép közötti kapcsolatok javításához nagyban hozzájáruló munkái elismeréseként Áder János köztársasági elnök a Magyar Érdemrend lovagkeresztjével tüntette ki tavalyi év elején...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

A művelődésben sem jó a látszattevékenység: A személyes részvételű eseményeket várják a kultúra képviselői

Kulturális központ-vezetőt, költőket, lapszerkesztőket, írószervezet-vezetőt, színészt, rendezőt kérdeztünk arról: mit várnak a tavalyi, felemás esztendő után a 2021-es évtől. [...] Az új évben értékelni kellene az együtt töltött időt: ne fecséreljük azt látszattevékenységre kulturális berkekben sem. A tavalyi év tapasztalataiból a jó gyakorlatokat meg kell őrizni, a rosszakat elfeledni – többek közt ezeket a válaszokat kapta a Krónika az erdélyi kulturális élet különböző területein tevékenykedőktől. [...] Az elmúlt esztendő ismételtén rádöbbentett arra, hogy semmiféle kifinomult digitális technológia nem helyettesíti a pusztá jelenlét mérhetetlen sokrétűségét, gazdagságát; nem ugyanaz virtuálisan bebarangolni egy múzeumot, meghallgatni egy koncertet, egy színházi előadást, vagy a „kézzelfogható” valóságban jelen lenni ugyanott – fogalmazott kérdésünkre Bogdán Zsolt, a Kolozsvári Állami Magyar Színház művésze. Rámutatott, nem ugyanaz üres termek csendjében ülni, vagy 500 ember visszafogott lélegzetének csendjében...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

HORVÁTORSZÁG

Újabb katasztrófális földrengés

Újabb, a korábbiaknál erősebb, 6,3-as magnitúdójú földrengés rázta meg Petrinja városát és környékét múlt kedden kora délután. A természeti katasztrófának hét halálos áldozata volt, köztük egy gyermek is. A földrengés epicentruma Zágrábtól 46 kilométerre, a közép-horvátországi Petrinja közelében volt, ahol több épület is összedőlt. A földmozgást egész Horvátországban, de a szomszédos országokban, köztük Magyarországon is érezni lehetett. A térségben 3500 ház sérült meg a hétfői 5,2-es magnitúdójú előregésben, majd a keddi 6,3-as erősségű föregésben. Az utóregések folyamatosak, azóta több mint száz földmozgást mért a horvát szeizmológiai szolgálat, melyek közül több meghaladta a 4-es erősséget. A tudósítások szerint már azok sem mernek otthonaikba visszatérni, akiknek a házai csak kismértékben sérültek meg. [...]A földrengés károsultjainak magyar falvainkban is gyűjtöttek...” Forrás: Kepesujsg.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Rendhagyó közgyűlés a Népkörben

Az Eszék-Rétfaluban működő Népkör Magyar Kultúregyesület idén rendhagyó közgyűlést tartott. A december 8. és 18. között lezajlott tanácskozáson a tagok levélben vagy e-mailben fejthették ki észrevételeiket. A közgyűlés anyagát levélben és e-mailben küldték szét a tagoknak, akik postafordultával válaszoltak. A kiküldött anyag tartalmazta az előző évi beszámolót, melyben többek között szerepel, hogy az egyesület az év folyamán három új szakcsoportot indított, így a számuk összesen 7-re nőtt. Továbbra is a legaktívabb a vegyes karuk volt, de a gyermek és a nyelvápoló szakcsoport is sikeresen folytatta tevékenységét. Az újak közül a legnagyobb népszerűsége a néptáncsoport tett szert, de a kézműves szekció tagjai is lelkesen dolgoztak...” Forrás: Kepesujsg.com: [teljes cikk >](#)

AUSZTRIA

Osztrák-magyar vakcinafejlesztés

Februárban indul a közös, osztrák-magyar vakcina fejlesztés állatkísérleti, pre-klinikai szintje, jelentette be Jakob Ferenc, magyar virológus, a Koronavírus-kutatási csoport vezetője. Az osztrák Cebina cég és a Pécsi Tudományegyetem – a debreceni egyetem mellett – új vakcina kísérletbe kezdett. Az osztrák-magyar fejlesztés annyiban nem meglepetés, hogy a nagy nyugati cégek vakcinái mellett egyre több „alternatív” vakcina is piacra került. A már ismert orosz és kínai szerek mellett már vannak jóváhagyott indiai készítmények is...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Megduplázódott a külföldiek száma Bécsben

Csaknem minden harmadik bécsinek külföldi útlevele van – derült ki fővárosunk önkormányzatának legfrissebb nyilvántartási adataiból. Bécs város önkormányzata 2007 óta – nem rendszeres időközönként – kiadja az úgynevezett „integrációs monitor” a

főváros lakosságának összetételéről. Az aktuális felmérés szerint Bécs lakosságának 31 százaléka nem rendelkezik osztrák állampolgársággal. Ez négy százalékpontos emelkedést jelent az utoljára három évvel ezelőtt, 2017-ben kiadott arányhoz képest. A bevándorlók nagy része – a 2004-es EU-bővítés következtében – elsősorban az Európai Unó országaiból érkezett, a kivételt a 2015-ös év nagy menekülthulláma jelenti. További érdekes részlet a tanulmányból, hogy a bécsi iskolarendszerben tanuló gyerekek 52 százalékának nem német az anyanyelve...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Egyedülálló kutatások az UMIZ-ban

A koronavírus-járvány ellenére mozgalmas évet tudhat maga mögött az UMIZ, az Alsóőri Magyar Média és Információs Központ. Ausztria legnagyobb magyar nyelvű könyvtárában és levéltárában több témában folyt kutatómunka az elmúlt hónapokban. Olyan 17. és 19. század közötti bírói feljegyzések feldolgozása zajlik Alsóőr történetéből, amelyek meglehetősen unikálisnak mondható. Ennek eredményeként Csoknyai Péter kultúrától tevékenységét két kiadványban ismerhetik majd meg az érdeklődők. A dr. Galambos Ferenc Iréneusz egykori alsóőri plébános életútját bemutató kötet is hamarosan az olvasók kezébe kerülhet. A több mint 3.000 fényképet tartalmazó adatbázisból több felvétel a Magyar Nemzeti Múzeum kiállításán látható, az archívumból pedig több fotó és dokumentáció a szombathelyi levéltár jelenleg készülő kiállításán is megtekinthető lesz majd. Kelemen László, az UMIZ vezetője több tanulmányt és cikket írt a trianoni békeszerződés kapcsán, amelyek konferenciakötetekben is megjelentek. A kutatómunka a Gróf Erdődy-féle Iparművek RT. 1920-as években zajló tevékenységére is kiterjedt, amikor az áramszolgáltatást építette ki a vasvörösvári szervezet...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Online infóest a Felsőőri Kétnyelvű Gimnáziumban

Online infóestet tartanak Felsőőrött a Kétnyelvű Szövetségi Gimnáziumban január 14-én 17.00 – 20.00-ig. Az infóest első felében a horvát nyelvű oktatásról és tantervről lesz szó, az est második felében pedig a magyar nyelv áll a középpontban. A bejelentkezés után a linket a ZOOM-meetingre mailben kapják meg az érdeklődő szülők. [...] Pathy Livia a Felsőőri Kétnyelvű Szövetségi Gimnázium magyar tanárnője, a Burgenlandi Tartományi Iskolatanács középfokú magyar oktatás szakfelügyelője: Az iskola új súlypontokat választ azáltal, hogy tanulóik egy népcsoportnyelvet, a horvátot vagy a magyart érettségi szinten megtanulhatják és elsajátíthatják...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

A Szlovák Posta hatnyelvű üdvözlőlapján a magyar nyelv nem szerepel

Magyar zsebből is fizetik a Szlovák Posta tetemes veszteségét, ezt nem árt szem előtt tartani. Akkor is, amikor a posta nem kíván magyarul kellemes karácsonyt, s akkor is, amikor ez ellen fel kellene emelni a szavunkat. A Szlovák Posta Rt. állami vállalat olyan karácsonyi üdvözlőlapot küldött ki a kereskedelmi partnereinek, amelyen hat nyelven kívánt boldog ünnepet és sikeres újévet, és a hat kiválasztott nyelvbe a magyar nem fért bele. Ez azért felháborító, mert a posta olyan közintézmény, amelynek a hálózata az egész országot lefedi, így a magyarok által lakott régiókat is. Levelet írtunk ugyanis a postának, amelyben magyarázatot kértünk a magyar nyelv hiányára. [...] Válaszában világossá tette, hogy a karácsonyi üdvözlőteken a magyar nyelv feltüntetésére semmilyen jogszabály nem kötelezi. A kisebbségi nyelvek használatáról szóló törvényt pedig betartja...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Április 12-e nem lesz a kitelepítettek és elhurcoltak emléknapja Szlovákiában

Szlovákiában jelenleg 6 államünnep, 10 munkaszüneti nap és 20 emléknap van érvényben. Ez utóbbiak között találjuk például az emberi jogok, a külföldi szlovákok, a bányatragédia áldozatainak, vagy a szlovák parlament megalakulásának emléknapját, de van Dukla áldozatainak emléknapja és reformáció emléknapja is. A kitelepítetteknek és erőszakkal elhurcoltaknak azonban nincs, és úgy néz ki, ebben a választási ciklusban már nem is lesz. Köszönhetően az SaS nevű jobboldali liberális kormánypártnak, mely blokkolta az ezzel kapcsolatos kezdeményezést. Az emléknap javaslatával az elmúlt hetekben Gyimesi György (OLaNO), a legerősebb kormánypárt magyar nemzetiségű képviselője állt elő, melyhez meg is szerezte előbb klubja, majd a Za ľudí frakciójának támogatását is. Következett az SaS, melyen azonban fennakadt. Martin Klus külügyi államtitkár, a párt külpolitikai és politikai rendszerben illetékes titkára ugyanis vétőzta a kezdeményezést. A külügyminisztérium államtitkára válaszában több, magyar szempontból érthetetlen és elfogadhatatlan indokot sorolt fel. Például, hogy az ilyen „komoly politikai gesztusok, javaslatok tudatos kétoldali, állami közti folyamatok eredményeként” kellene, hogy megszűlessenek. [...] Kérdésünkre, hogy mire számíthat ezek után a témával kapcsolatban a jövőben, Gyimesi György a Körképnek azt mondta, hogy e választási ciklusban a kérdés vélhetően már nem kerül újra napirendre...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

Ipolyságon megkezdték a védett sírok megjelölését

[...] Az önkormányzat 2018-ban a Honti Múzeum és Simonyi Lajos Galéria vezetésével bizottságot hozott létre, élén Pálinkás Tiborral. A szakbizottság tagjai: Bukor Erzsébet önkormányzati képviselő, dr. Csáky Károly etnográfus, dr. Kiss László

helytörténész mindketten az MTA külső köztestületének tagjai, Bendík Béla, a Honti Múzeum és Galéria Baráti Körének elnöke, Kapusník Csaba, a kulturális szakbizottság tagja, valamint B. Szabó Márta helytörténész. Az újonnan felállított bizottság átdolgozta és kiegészítette a védett sírok jegyzékét. Emellett javaslatot tett a sírhelyek, valamint síremlékek megjelölésére. Első körben az I. fokozatú védett sírok megjelölését kezdték el, összesen 16 sírhelyet jelölnek meg. [...] A későbbi harcok után újabb holtak kerültek a temetőbe. A mai emléktáblán 53 név olvasható. S bár a Kutak Adrienn keramikus által készült emlékművel az utókor 2018-ban méltó emléket állított az elesett áldozatoknak, nyughelyeik még mindig hagynak kívánnivalót maguk után. A vaskeresztek ugyan név nélkül is jelölik a sírokat, s azokat időnként egy kicsit megtisztítják, ám lassan a hantok is eltűnnek, az összehúzott földkupacokat elmossa az eső...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Interjú: Vajdasági szlovák utak két ország között – egy kutatás tanulságai

Közép-, Kelet- és Délkelet-Európa kisebbségei közül a szlovákiai magyar szemnek érdekes lehet a vajdasági szlovákok helyzete, akiknek a bevándorlása Szlovákiába az elmúlt években gyorsult fel. Az összetett folyamatot egy nemzetközi projekt keretében vizsgálta Sanja Zlatanović etnológus és Juraj Marušiak történész, politológus. [...] Noha akkor a vajdasági szlovákok migrációja még nem szerepelt a kutatásom fókuszában, végül nagyon gyors ütemben elkezdtem vele foglalkozni. Nem formális helyeken összefutottam ugyanis vajdasági szlovákokkal – például szupermarketekben, kávézóknak, akik az alapján, ahogyan szlovákul beszéltem, felismerték, hogy Szerbiából jöttem, majd átváltottak szerb nyelvre. [...] Juraj Marušiak ismeri a szlovák, illetve a csehszlovák kontextust, míg én a szerb és a jugoszláv hátteret. Átfogó, multilokális terepkutatást végeztünk Szlovákiában és Szerbiában. Ez elkerülhetetlen volt, tekintettel arra, hogy migrációról van szó: a szlovák közösség egy része Szerbiában, a másik ideiglenes vagy állandó jelleggel Szlovákiában él, míg sokan „itt is, ott is”. Leginkább Pozsony volt a kutatás helyszíne. Eddig két társszerzői tanulmányt írtunk, önálló előadásokat tartottunk és konferenciákon is részt vettünk. Előkészületben van egy, a témáról szóló könyvünk...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Gyász hír: Oláh Domonkos Ilona

Január 7-én, 85 éves korában elhunyt a Selye János Gimnázium nyugalmazott matematika–fizika szakos pedagógusa, Oláh Domonkos Ilona. A gimnázium által közölt életútja szerint 1936-ban született Nagymegyeren, pedagógus–kántor családban. A Comenius Egyetem Természettudományi Karán 1958-ban fejezte be tanulmányait, majd az akkor még 11 éves komáromi középiskolaként működő intézmény tanára volt egészen 1996-ban történt nyugdíjazásáig. Oláh Domonkos Ilona aktív volt a közéletben is. Alapító tagja volt a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Kórusának. 1990-ben újraindította az 1881-ben alapított Protestáns Nőegyletet, melynek húsz évig elnöke volt. Feldolgozta a komáromi bencés gimnázium múltját, történelmét is, amely 1995-ben jelent meg a Honismereti Kiskönyvtár sorozatban. Élete során több elismerést is kapott, 2013-ban Budapesten, a Magyar Tudományos Akadémia székházában Magyar Örökség Díjban részesült...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Subovics Éva a Kassai Figyelő élén

Új főszerkesztővel kezdi a 2021-es esztendőt a Kassai Figyelő. A tizenkilencedik évfolyamba lépő havilap szerkesztését Havasi Péter alapító főszerkesztőtől Subovics Éva veszi át, aki a lap arculatának megőrzése mellett új rovatok bevezetését is tervezi. Bár a koronavírus miatt alaposan megfogyatkoztak a helyi és környékbeli rendezvények és események is, azért a lap beszámol a régió késő őszi történéseiről. Megtudhatjuk, hogy az abaujszina Géresi Róbert lett a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház új püspöke, felújítják a Déli-kapu régészeti múzeumot Kassán, rendhagyó könyvbemutatót tartottak (a virtuális térben) a pozsonyi Múzeumi Szalonban, s új „köntösben” látható a kassai Orbán-torony, amelynek történetéről Balassa Zoltán tollából olvashatunk. [...] Kassa – ilyen volt régen és ilyen most... címmel új sorozatot indít a lap, amelyben Korotnok Lajos régi képeslapok segítségével tér vissza Kassa múltjába. Havasi Péter a száz esztendeje született Skultéty Csabára emlékezik...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Múltidéző: 100 éve jelent meg A Mi Lapunk első száma

Hagyományos cserkészlapnak indul 100 évvel ezelőtt, az immár több mint százesztendősszlovákiai magyar irodalom egyik legfontosabb orgánumává nővi ki magát létezésének alig több mint tíz esztendeje alatt. Amikor 1932 januárjában megszűnik, már régen több mint cserkészlap, rendszeres munkatársai között olyan írókat tudhat, mint Mórnicz Zsigmond, Móra Ferenc vagy a szlovenszkoí magyar írók színe-java. Egyszemélyes szerkesztője az a sváb származású, Óverbászról elszármazott Scherer Lajos, akinél kevesebb magyar lelkesületű embert hordott a hátán Felvidék. „Nem program kell ide, hanem munka!” – üzent az olvasóknak a lap egyik főmunkatársa, a semmilyen lexikonban nem szereplő, a második világháború vérzivataros éveiben eltűnt Fenyves Pál, s tartották is magukat az ígéretükhöz. [...] A trianoni impériumváltás után szinte a semmiből indult újra az élet az elszakított területeken. A lapok többsége megszűnt, az írástudó értelmiség egy része elhagyta a szülőföldjét, sok helyütt a magyarországi forradalmak utóhatásai elől menekülő emigráns írók segítségével indul el a szellemi élet. Elég pár év, s a polgári demokráciákra jellemző differenciált sajtóstruktúra Csehszlovákiában is kialakul. 1920 és 1938 között mintegy 700 magyar lap jelenik meg Csehszlovákiában...” Forrás: Muzsa.sk: [teljes cikk >](#)

Ukrajna legádázabb ellenségei közé sorolták Magyarországot

Politológusok, a nemzetközi politika ismert ukrán elemzői összeállították Ukrajna barátainak és ellenségeinek rangsorát, amelyen Oroszország mögött Magyarországot nevezték meg a legnagyobb ellenségnek, írja a hvylya.net. A lista összeállításában 111 politikai szakértő vett részt, akik szerint 2020-ban Litvánia volt Ukrajna legjobb barátja, és továbbra is legnagyobb ellenségének bizonyult Oroszország. A legjobb barátokra az elemzők 66 százaléka szavazott, míg 92 százalék nevezte meg első helyen a legnagyobb ellenséget. A második legbarátságatlanabbnak a szakértők 54 százaléka Magyarországot tartja...” Forrás: Karpathir.com: [teljes cikk](#)

>

Tiltakozáshullám indult a rezsiemelés ellen Kárpátalján is

Vasárnap Ukrajna több megyéjében rendeztek tiltakozó megmozdulást a közüzemi díjak drasztikus emelése ellen, írja a Mukachevo.net. [...] Huszton teljes szélességében lezárták a városon átvezető főutat. Rövid idő alatt több kilométeres torlódás alakult ki mindkét irányba, a kocsisorról drón felvételeket is közöltek. A megmozdulás résztvevő a földgáz és a villamos energia árának növelése ellen tiltakoztak. A huszti megmozduláshoz hasonlóan, Szolyván is útlezárással tiltakoztak a rezsiemelés ellen. [...] Január elsejétől több olyan változás is életben lépett, melyek hatással vannak mindennapi életünkre. Ezek egy része pozitív, hiszen ismét emelték a minimálbér összegét, egészségesebbé válik az iskolai menza. Vannak azonban olyak is, melyek kellemetlenül érinthetik a havi büdzsét, hiszen jelentősen drágulnak a közüzemi díjak, a mobiltelefonálás és az internet...” Forrás: Kiszto.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Ukrajna határainak megváltoztatását szorgalmazta egy beregszászi lakos?

Az Ukrán Biztonsági Szolgálat kiber-rendőrségének szakemberei blokkolták egy beregszászi lakos tevékenységét, aki Ukrajna egyes területeinek elkülönítését szorgalmazta. Az SZBU által végzett vizsgálat előzetes adatai szerint egy beregszászi lakos számos fiókot hozott létre a közösségi hálózatokon, amelyeken keresztül propaganda felhívásokat terjesztett Ukrajna területi integritásának megsértésére. Az illető arra szólította fel az állampolgárokat, hogy támogassák Kárpátalja elkülönítését Ukrajnától...” Forrás: Karpatinfo.net: [teljes cikk >](#)

Ismertető interjú: A „KMKSZ” Jótékonyági Alapítvány 2020. évi munkájáról

A „KMKSZ” Jótékonyági Alapítvány 2020. évi munkájáról, a megnövekedett számú pályázati kategóriákról és összegekről, valamint a tavasszal indult jótékonyági akcióról is kérdeztük Gulácsy Gézát, az alapítvány igazgatóját. A „KMKSZ” Jótékonyági Alapítvány nemrég töltötte be fennállásának tízedik évét. Az alapítvány igazgatójaként mit emelne ki az eltelt időszakból? – 2010 végén hoztuk létre az alapítványt, és 2011-től három pályázati rendszerrel indítottuk a tevékenységünket. Később ezek száma bővült. 2013-tól öt, 2015-től hét, 2017-től kilenc és 2020-ban összesen tizenhárom kategóriában hirdettünk pályázatokat. Egészében a befogadott pályázatok száma mára meghaladta a 418 ezret. A nem támogatott pályázatok aránya végig 1% alatt volt, átlagosan 0,6 százalékot tett ki...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Ismertető interjú: Az „Egán Ede” Gazdaságfejlesztési Központ” Jótékonyági Alapítvány 2020. évi munkájáról

2020 minden tekintetben nehéz év volt, ennek ellenére nem állt le a munka az alapítványnál. [...] Az alapítvány közel öt éves működése alatt több mint 5 700 sikeres kis összegű gazdaságfejlesztési, 18 000 földnevesítési és 6 mezőgazdasági célú, földterületek bérlésének elősegítése céljából meghirdetett pályázatot bírálhatott el. Eddig több mint 16 600 pályázó részesült támogatásban. [...] Ma már senki előtt nem titok, hogy az alapítvány ellen az Ukrán Biztonsági Szolgálat nyomozást végez. 2017 óta folyik az ügyben az eljárás. Továbbra is az a véleményem, hogy a vádak teljesen alaptalanok. Az alapítvány tevékenysége teljesen nyílt, átlátható, megfelel az ukrán jogszabályoknak. Ukrajna Jótékonyági alapítványokról szóló törvénye kimondja, hogy az ilyen típusú alapítványok tevékenységi körébe tartozhat Ukrajna vagy annak egy régiójának gazdasági fellendítése...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Kárpátaljai mindennapok a Covid-19 tükrében: A KMKSZ ISZ fotópályázata

A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség Ifjúsági Szervezete (KMKSZ ISZ) tavaly év végén is meghirdette hagyományos Mondd el képekkel – Kárpátalja a Te szemekkel elnevezésű fotópályázatát, melynek témája a Kárpátaljai mindennapok a Covid-19 tükrében volt. A cél egy olyan egyedülálló fotóportré-összeállítás készítése volt, amely megmutatja Kárpátalja és az itt élők

„karanténos” hangulatát, reményeit, félelmeit, érzéseit a Covid–19 elleni küzdelem közepette. Az így beküldött és összegyűjtött felvételek folyamatosan láthatók voltak a KMKSZ ISZ Facebook-oldalán. A pályázatra szerzőnként maximum 3 darab, bármilyen technikával készült monokróm vagy színes fotóval lehetett jelentkezni. Pályázni csupán saját készítésű képpel lehetett, amely még nem került nevezésre a korábbi fotópályázatok kiírásainál. Az I. és a II. helyezés odaítélésében a szakmai zsűri döntött, míg a közönségdíjban a legtöbb kedvelést begyűjtő fotó részesült. Eredményt december 19-én hirdettek. Jenei Krisztián fotós, a zsűri egyik tagja a következőképpen értékelt a beérkezett pályamunkákat: „Gratulálok mind a 77 résztvevőnek, akik időt szántak arra, hogy a maguk szemszögéből mutassák be ezt a nehéz időszakot, évet...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Vízkereszt ünnepe Salánkon

Az egyházi és a kézműves hagyományok egyidejű megtartásával ünnepelték idén (is) vízkereszt ünnepét a Salánki Görögkatolikus Egyházközségben, mely Kárpátalja legnagyobb magyar ajkú görögkatolikus közössége. A szenteltvizes üvegeket tavaly horgolással, idén keresztes hímzéssel, matyó mintákkal, kereszttel díszítették. A legkisebbek, akik koruk okán még nem forgatják olyan ügyesen a tüt, az ünnep ikonjával, csipkével, szalaggal, gyöngyökkel ékesítették az üvegeket. „Minden korosztály számára nagy élményt jelentett, hogy Úrjelenés napján az általuk díszített edényben vihették megszentelni a vizet” – mondta el lapunknak Csirpák Viktória tisztelendő asszony, a kézműves-foglalkozás vezetője. A helyi hagyományok részeként minden évben megszentelésre kerül a Mikes Kelemen-tó is...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

A szerb állampolgár naponta kétszer annyi hulladékot termel, mint az EU lakója

A környezet védelme Szerbiában az utolsónak számít a gondok között most is, akár a koronavírus előtti időkben. A 021.rs friss cikkében megállapítja, az illetékes szervek a legalapvetőbbet sem tették meg, hogy a hulladékkezelést – azon belül is különösen a műanyag összegyűjtését, feldolgozását –, megoldják. Pedig a műanyagoknak 1000 évre is szükség lehet, hogy lebomljon, egyes fajtáit pedig nem is lehet újrahasznosítani. Szerbia évek óta mind több hulladékot termel. A Környezetvédelmi Ügynökség adatai szerint 2017-ben 11,5 millió tonnát, 2019-ben 12 millió tonnát „termeltünk”. Ez azt jelenti, hogy átlagosan minden szerbiai polgár évente 1,7 tonna hulladékot „gyárt...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Legalább 44 ezer fővel apadt Szerbia lakossága tavaly

Szerbia lakossága 2020-ban 44 ezer fővel csökkent, nem számolva azokat, akik külföldre költöztek, s ha ez a tendencia folytatódik, 30 év múlva az országnak mindössze mintegy 4,5 millió lakosa lehet, figyelmeztetett Ratko Dmitrović családügyi és demográfiai miniszter a Beta jelentése szerint. A tárcavezető elmondta, tavaly Szerbiában a halálozási arány három százalékkal nőtt, míg a natalitás több mint két százalékkal csökkent...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Összeírják a vizes élőhelyek madarait Szerbiában

A Szerbiai Madártani és Madárvédelmi Egyesület január 8-a és 30-a között szervezi meg a vizes élőhelyek madarainak nemzetközi összeírását. A kutatás még 1966-ban kezdődött, s a világban élő vadmadarak számának figyelemmel követésére szolgáló egyik legtermékenyebb tevékenység. Különös figyelmet fordítanak a Duna, a Tisza, a Száva, a Nyugat-Morava és a Drina folyásának környékére. A madárszámlálást gyalog, hajóról és autóból végzik. – mondta Marko Šćiban, a Szerbiai Madártani és Madárvédelmi Egyesület munkatársa, s hozzátette, „ez a felmérés a vadon élő madarak és a vizes élőhelyek populációjának védelmét szolgálja...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Interjú: A zentai származású kutató álma, hogy létrejöjjön egy közép-európai sejterápiás központ

Dr. Molnár Emesét a sejterápiáról, a kutatásról, a közép-európai sejterápiás központról kérdeztük, és kitértünk arra is, hogy milyen szerepet játszhatnak egy kutatóorvos életében a művészetek. [...] 2017-ben a Semmelweis Egyetemen kezdtem el a posztgraduális képzésem, a hematológiában alkalmazott sejtes terápiákkal foglalkozok. Ez magában foglalja például az alkalmazott vörösvérsejt-készítményt vagy plazmaterápiát is. Ez volt életem első nemzetközi publikációja, senki nem hitt benne, hogy itt fog megjelenni, még én sem. A mentorom végképp nem. Azt mondta, jól van, jól van, elküldhetem oda is, de hát ő kezdő kutatóként egy nap alatt visszakapta tőlük a saját cikkét... Viszont amikor elkészültem az anyaggal, azt éreztem, hogy ezt a szaklapot meg kell céloznom vele. Ennek a cikknek nem az volt a lényege, hogy megjelenjen valahol, hanem az, hogy mindenki tudjon róla. [...] Angliában az Angliai Római Katolikus Magyarok Egyesülete által alapított Szent István Házban laktam, ahol a művészet a mindennapok része volt. Tavaly még szavalóversenyen is részt vettem...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Eredeti állapotába szeretnék visszaállítani a horgosi Kárász-kastélyt

A szerbiai Vagyon-visszaszármaztatási Ügynökség a napokban döntést hozott, hogy két vajdasági kastélyt visszaadnak jogos tulajdonosaiknak. A horgosi Kárász- és a törökkanizsai Schulpe-kastélyokról van szó. A horgosi kastélyt az 1700-as évek végén építtette a falut újratelepítő, szegedi Kárász család. A II. Világháború után államosították az épületet, amit most a falu újratelepítésének 250. évében kapnak vissza a leszármazottak. Szabó Erdélyi Gabriellát, a Kárász család egyik tagját kérdezzük a kastély állapotáról és további sorsáról. [...] Ez a kastély, stílusát tekintve, a Délvidéken egyedülálló. Hozzá hasonló csak Pécelen látható, az ottani Ráday-kastély. A késő barokk, copfstílusba átmenő, azaz klasszicizáló, provinciális barokk, nagyon egyedi. 1795-ben lett befejezve az épület. [...] Az épületet csodás park övezte, egy angol- és franciakert. Az öcsémnek, Erdélyi Istvánnak van egy térképe arról, hogy hol milyen fa volt. Ennek összeállításában nagynénénk, Kárász Ilona segített. Pontosán be van jegyezve, hogy hol milyen bokor volt, milyen virágoskert, milyen fajta fűvet ültettek egy adott helyre. Igen, szeretnék ezt is visszaállítani...”
Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

A Híd Trianon-száma online is olvasható

A Híd folyóirat Trianon-száma, felkerült a világhálóra, és teljes egészében olvasható az alábbi linkre kattintva [...] A lapban többek között Pesti Emma képeivel találkozhatunk, de [...] Orcsik Károly: Trianon hatása a délvidéki katolikus magyarok életére (tanulmány), A. Sajti Enikő: A remény napjai (tanulmány), Ózer Ágnes: Sorsunk, Trianon (tanulmány), Mészáros Zoltán: Trianon, az én Trianonom (jegyzet) is olvashatjuk...”
Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Hét és fél évtizede a nagybecskereki magyarság szolgálatában

Magyarország miniszterelnöke Kallós Zoltán Külhoni Magyarságért Díjat adományozott a nagybecskereki Petőfi Magyar Művelődési Egyesületnek a hét és fél évtizedes munkájáért. Jenovay Lajos, az egyesület elnöke elmondta, nagy meglepetés és egyúttal nagy megtiszteltetés is a tagság számára a kitüntetés. Az elnök, felidézve a múltat, arra is kitért, hogy az egykori Jugoszláviában a nagybecskereki Petőfi volt az első magyar művelődési egyesület, mely megalakult a II. világháború végén, néhány hónappal a háborús események után, illetve néhány nappal az általános háború lezárása előtt. A mai Petőfi MME elődje, a Vajdasági Magyar Közösség 1945. május 6-án vált a műkedvelők egyesületévé. [...] A jelent tekintve a nagybecskereki Petőfi MME épülete mellett az egykori zárdában is helyet kapott a nagybecskereki magyarság kulturális tevékenységgel foglalkozó csapata, hiszen már két kiállítást is szerveztek ott...”
Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)